Παρατηρήσεις της Roberta Metsola, Προέδρου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, στο έκτακτο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της 30ής και 31ης Μαΐου 2022 στις Βρυξέλλες

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Αυτό που έχουμε επιτύχει μέχρι σήμερα είναι ήδη πρωτόγνωρο, παραμείναμε ενωμένοι και απαντήσαμε ενωτικά, με τρόπο που εξέπληξε και τους πλέον κυνικούς.

Μέχρι στιγμής, η κοινή γνώμη ήταν με το μέρος μας. Οι πολίτες μας άνοιξαν τα σπίτια τους και τις καρδιές τους σε 6 εκατομμύρια Ουκρανούς. Δέχτηκαν σε μεγάλο βαθμό ότι ο πόλεμος έχει ένα τίμημα και ζήτησαν να δοθεί ισχυρή απάντηση.

Αυτό που με ανησυχεί τώρα είναι τι θα συμβεί όταν, αναπόφευκτα, αλλάξει αυτή η κατάσταση. Όταν το λεγόμενο «φαινόμενο CNN» που προκαλεί ο πόλεμος, σε συνδυασμό με τη ρωσική παραπληροφόρηση και κακή πληροφόρηση, μας θέσουν υπό αυξημένη πίεση ή όταν οι τιμές θα παραμένουν υψηλές.

Πρέπει να παραμείνουμε αταλάντευτοι και να αρχίσουμε να σχεδιάζουμε τη μακροπρόθεσμη δέσμευσή μας στην περιοχή, πέρα από την άμεση ανάγκη έκτακτης βοήθειας προς την Ουκρανία. Η Ευρώπη πρέπει να δείξει τον δρόμο και να παραμείνει στην πρώτη γραμμή.

Γνωρίζετε καλά τη θέση του Κοινοβουλίου σχετικά με την αίτηση προσχώρησης της Ουκρανίας στην ΕΕ. Το καθεστώς υποψήφιας χώρας θα δώσει ελπίδα στην Ουκρανία. Θα ανοίξει τον δρόμο για τη συμμετοχή της Ουκρανίας σε διάφορα προγράμματα και θα της δώσει χώρο και χρόνο για τη διεξαγωγή μεταρρυθμίσεων. Δεν πρόκειται για κάποια θαυματουργή λύση, και δεν θα πρέπει να δώσουμε μια τέτοια εντύπωση. Όμως η απόδοση καθεστώτος υποψήφιας χώρας συνιστά μια πραγματική προοπτική και έχει την ικανότητα να μετασχηματίζει τις χώρες, κάτι που έχουμε δει να συμβαίνει συχνά γύρω από αυτό το τραπέζι. Το έχουμε δει και στην Αλβανία και τη Βόρεια Μακεδονία, χώρες στις οποίες, παρεμπιπτόντως, οφείλουμε να δώσουμε πραγματικές απαντήσεις.

Αυτό που χρειάζεται τώρα η Ουκρανία είναι ελπίδα και προοπτική, αλλιώς θα αναγκάσουμε το Κίεβο να στρέψει αλλού το βλέμμα.

Βρισκόμαστε σε μια χρονική στιγμή κατά την οποία η ΕΕ πρέπει να καταστεί πραγματική παγκόσμια δύναμη για τη δημοκρατία, κραδαίνοντας τη σημαία των φιλελεύθερων δημοκρατιών σε έναν κόσμο που γίνεται όλο και πιο περίπλοκος και πιο επικίνδυνος.

Κανείς δεν λέει ότι αυτό θα είναι κάτι εύκολο ή απλό, όμως αξίζει τον κόπο.

Όσον αφορά τις κυρώσεις, η Επιτροπή υπήρξε τολμηρή —και δικαίως— όμως πρέπει να προχωρήσουμε ακόμη περισσότερο. Ελπίζω πραγματικά ότι θα υπάρξει συμφωνία σήμερα, δεν έχουμε την πολυτέλεια να μην συμφωνήσουμε. Στόχος μας πρέπει να παραμείνει η απαγκίστρωσή μας από τη ρωσική ενέργεια. Δεν πρέπει να είμαστε εμείς εκείνοι που θα ενδώσουν, αλλά υπάρχει ένα όριο όσον αφορά την ευελιξία που μπορούμε να επιτρέψουμε χωρίς να χάσουμε την αξιοπιστία μας απέναντι στους λαούς μας και να δείξουμε αδύναμοι απέναντι σε μια Ρωσία η οποία, όπως ξέρουμε, δεν δείχνει κανένα σεβασμό στην αδυναμία.

Και, αγαπητοί φίλοι, ο Λουκασένκο και ο Πούτιν είναι οι δύο όψεις του ίδιου νομίσματος. Οι κυρώσεις κατά της Ρωσίας πρέπει να συμβαδίζουν με κυρώσεις κατά της Λευκορωσίας. Σε αυτό θα πρέπει να μείνουμε αμετακίνητοι. Όσοι έχουν εγκαταλείψει τα πάντα για μια δημοκρατική Λευκορωσία και αναζητούν την υποστήριξή μας, στρέφουν και πάλι τα βλέμματά τους σε εμάς.

Η πίεση που προκάλεσε η εισβολή της Ρωσίας στις παγκόσμιες αλυσίδες εφοδιασμού τροφίμων είναι εξαιρετικά ανησυχητική. Δεν αφορά μόνο την Ευρώπη. Δεν μπορούμε να αποκλείσουμε το ενδεχόμενο να αντιμετωπίσει ο κόσμος πραγματικό λιμό. Εάν δεν επιτραπεί στην Ουκρανία να καλλιεργήσει τα χωράφια της, θα οδηγηθούμε σε μια πολυετή και παγκόσμια έλλειψη εφοδιασμού σε τρόφιμα.

Η Ρωσία το γνωρίζει και εκβιάζει τον κόσμο, ενώ γεμίζει τα δικά της σιλό με κλεμμένο ουκρανικό σιτάρι και δημητριακά. Πρέπει επειγόντως να βρούμε τρόπους για να εξέλθουν τα σιτηρά από την Ουκρανία και να κατευθυνθούν στα μέρη του κόσμου όπου είναι περισσότερο αναγκαία. Πρέπει να αυξήσουμε τους «διαδρόμους αλληλεγγύης», όπως εξήγγειλε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, και να διερευνήσουμε άλλες δυνατότητες κυκλοφορίας των σιτηρών.

Ο πόλεμος στην Ουκρανία επιτάχυνε το αναπόφευκτο. Πρέπει να μπορέσουμε να διασφαλίσουμε την ενεργειακή μας ανεξαρτησία. Η ανακοίνωση *RePowerEU* είναι σημαντική και θα συμβάλει στην ταχεία μείωση της εξάρτησης της Ένωσης από τις εισαγωγές φυσικού αερίου, πετρελαίου και άνθρακα από τη Ρωσία, ενώ θα επιταχύνει και τη μετάβαση στην πράσινη οικονομία.

Ο γενικός στόχος της ενεργειακής αυτονομίας αποτελεί, κατ’ εμέ, καθοριστικό παράγοντα.

Η επίτευξη των στόχων της Πράσινης Συμφωνίας είναι ο καλύτερος τρόπος για να απαλλαγούμε από τοξικές εξαρτήσεις από αναξιόπιστους εταίρους.

Όσον αφορά τις αγορές στους τομείς του φυσικού αερίου και της ηλεκτρικής ενέργειας, θα πρέπει να ενεργήσουμε γρήγορα και στους δύο τομείς, με κοινό στόχο την προστασία των ευρωπαϊκών νοικοκυριών από σοβαρές διακυμάνσεις των τιμών. Θα πρέπει να εργαστούμε για την ανάπτυξη κοινών μηχανισμών και πλατφορμών αγοράς φυσικού αερίου και να βελτιστοποιήσουμε την αγορά μας στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας, ώστε να αντιμετωπιστεί η μελλοντική αστάθεια των τιμών. Η ταχεία ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων για την υποχρέωση αποθήκευσης φυσικού αερίου δείχνει ότι μπορούμε να επιτύχουμε αποτελέσματα - αλλά πρέπει να κάνουμε περισσότερα.

Οι επενδύσεις μας στην ενέργεια και στην πράσινη μετάβαση πρέπει να αντιμετωπίζονται τόσο ως ζήτημα ασφάλειας όσο και ως περιβαλλοντικό ζήτημα, γι’ αυτό και η δέσμη μέτρων «Fit for 55» είναι τόσο σημαντική.

Η ασφάλεια και η άμυνά μας εξελίσσονται γρήγορα σε υπαρξιακό ζήτημα. Πρέπει να αποκτήσουμε τα εργαλεία για την υπεράσπισή μας, και αυτό μπορούμε να το πετύχουμε μόνο μαζί. Το σημαντικότερο είναι ότι πρέπει να εστιάσουμε τις προσπάθειές μας στη συνεργασία, τη διαλειτουργικότητα και την αποτελεσματικότερη συγκέντρωση των πόρων μας.

Πρέπει να αντιδράσουμε, και να το κάνουμε κατά τρόπο που να λειτουργεί συμπληρωματικά και όχι ανταγωνιστικά προς το ΝΑΤΟ.

Αυτό θα έχει δημοσιονομικές επιπτώσεις. Θα χρειαστεί να αυξηθούν οι αμυντικοί προϋπολογισμοί μας και πρέπει να δούμε πώς θα ανακατευθύνουμε καλύτερα τα κοινά κονδύλια για να βελτιώσουμε τις αμυντικές μας ικανότητες.

Και μια τελευταία λέξη για την οικονομική ευελιξία. Στο άμεσο μέλλον ενδέχεται να φανεί χρήσιμο να επιτραπεί η γενική ρήτρα εξαίρεσης από τους δημοσιονομικούς κανόνες έως το τέλος του 2023, λόγω της κατάστασης μετά την COVID-19, του πολέμου που διεξάγεται στο κατώφλι μας και της εν εξελίξει ενεργειακής μας μετάβασης. Ταυτόχρονα, πρέπει να αποφύγουμε ένα υπέρμετρο χρέος που

θα περιόριζε το δυναμικό των επόμενων γενεών. Αυτή η ισορροπία και αυτή η ευθύνη πρέπει να ληφθούν σοβαρά υπόψη.

Η Ευρώπη χρειάζεται τον ηγετικό μας ρόλο. Ο τρόπος με τον οποίο θα αντιδράσουμε τους επόμενους μήνες θα καθορίσει το κοινό μας μέλλον. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο είναι έτοιμο να διαδραματίσει εποικοδομητικά τον ρόλο του.

Ευχαριστώ.